

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, 27.5.03
פ"ט- 5001

לכבוד ✓

גבי עליזה רוזן

הממונה על חקיקת משנה

משרד המשפטים

רחוב צאלאח א-דין

ירושלים

הגדון: הודעה בעניין פטורים מאישור הסדרים כובלים לפרסום ברשומות

מצ"ב הודעה על פטורים מאישור הסדרים כובלים לפרסום ברשומות, לפי סעיף 14 (ג) לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמו, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

העתק: כבוד אב בית הדין להגבלים עסקיים

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341 טלפון: 6556111-02 פקס: 6515330-02

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לפי חוק

ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988¹ (להלן – החוק), אני מודיע כי ביום כ"ד באייר תשס"ג 27 במאי 2003 החלטתי לפטור בתנאים את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות החברות המתמזגות	סוג ההסדר	הענף
5001	בריטניקה קום אינק מלינגו בע"מ בריטניקה מערכות ידע בע"מ המרכז לטכנולוגיה חינוכית	הסכמים להעברת ידע וזכויות מהמרכז לטכנולוגיה חינוכית לבריטניקה להמשך פיתוח תכניה של המרכז לטכנולוגיה חינוכית ושיווקם	תכניות וחומרי לימוד

פטור זה ניתן בתנאי שכל העברה של הבלעדיות הניתנת ביחס למוצרי המרכז לטכנולוגיה חינוכית לאתדם אחר – תהא טעונה אישור הממונה בנפרד.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיקי פטור מס' 5001 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ד"ר שלום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ה באייר תשס"ג

27 במאי 2003

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התשי"ס, עמ' 113.

[Handwritten signature]

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ"ד באייר, תשס"ג

26 במאי, 2003

פטור: 5001

בפקס: 03-6853853

לכבוד

שי גנור, עו"ד

א.ש. שומרון, י.מלכו, פרסקי ושות', עו"ד

מגדל פלטינוס

רחוב הארבעה 21

תל אביב 647391

הנדון: החלטה בעניין פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין קבוצת בריטניקה לבין המרכז לטכנולוגיה

חינוכית

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור בתנאים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

[Handwritten signature]

צפורה נחמו, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר

מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין קבוצת בריטניקה לבין המרכז לטכנולוגיה חינוכית

1. פתח דבר

ביום 25 ביוני 2002 הוגשה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), לסדרת הסכמים בין המרכז לטכנולוגיה חינוכית (להלן: "מטח") לבין קבוצת בריטניקה (להלן: "קבוצת בריטניקה" או "בריטניקה"). הסכמים אלו מסדירים העברת ידע וזכויות ממטח לבריטניקה, שתפעל, בין היתר, להמשך פיתוח תכניה של מטח ושיווקם.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, כי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור וכן כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

2. ההסכם

2.1 הצדדים להסכם

קבוצת בריטניקה, בבעלות בריטניקה קום אינק (להלן: "בריטניקה העולמית"), היא בעלת המותג "אנציקלופדיה בריטניקה" ועוסקת בהוצאה לאור ובהפצה של תכנים לימודיים על גבי רשת דיגיטלית, וכן בפיתוח אתרים לימודיים על גבי רשת האינטרנט בכלל. בכלל זה עוסקת הקבוצה בפיתוח בתחום המילונאות ומנועי החיפוש ובעיבודי שפה טבעיים; ובתחום זיהוי הדיבור באמצעות חברת מלינגו (להלן: "מלינגו"); וכן בפיתוח ובשיווק של תשתית לימוד מרחוק, באמצעות בריטניקה מערכות ידע בע"מ (להלן: "מערכות ידע").

מטח הוקמה בשנת 1971 ע"י קרן רוטשילד כמוסד ציבורי ללא כוונת רווח, שמטרתו לסייע בקידום מערכת החינוך במדינת ישראל. מטח עוסקת בפיתוח תוכן פדגוגי (כגון תכניות וחומרי לימוד), ובהוצאה לאור של תכנים שונים, באמצעות ספרי לימוד, חוברות לימוד, לומדות על גבי תקליטורים וכן על גבי האינטרנט.

בשנים האחרונות התרחבה פעילותה המקורית של מטח, באופן שאינו תואם עוד את הגדרת החברה כמוסד ללא כוונת רווח ואת יעדי החברה, ובעקבות זאת מצויה מטח בתהליך של ארגון מחדש, אשר סדרת ההסכמים שבפניי היא חלק ממנו.

2.2 ההסכמים והכבילות

ההסדר בין בריטניקה ומטח כולל ארבעה הסכמים, המסדירים רכישה של חלק מהפעילות העסקית של מטח ע"י קבוצת בריטניקה, ובכללם: מכירת המילונאות והמנועים המורפולוגים של מטח למלינגו, מכירת מטח מערכות ידע (העוסקת בפיתוח יכולות ללימוד מרחוק) למערכות ידע ומכירת תכני מטח לבריטניקה על מנת שתתרגמן לשפות זרות ותפיצן בעולם. עניינו של הפטור – מספר כבילות הכלולות בהסכמים והנוגעות למעבר עובדים בין מטח לקבוצת בריטניקה ולתנאים מיטיבים שתקבל מטח בשיווק מוצרים של בריטניקה שיפותחו על בסיס מוצרי מטח, או הידע שבידה או במסגרת הפעילויות של מטח שיעברו לבריטניקה לקידומן ופיתוחן.

3. השפעת ההסכם על התחרות

3.1 אי שידול והעסקת עובדים

בהסכמים כלולה התחייבות הדדית, לפיה בריטניקה ומטח לא ישדלו עובדים לעבור מחברה אחת לרעותה, וכן לא יעסיקו עובד שעבד קודם לכן בחברה האחרת, כל עוד לא חלפו 6 חודשים מעת סיום העסקתו בה. בהקשר זה ראוי לציין, כי כחלק מן ההסדרים שבין בריטניקה ומטח הועברו עובדים ממטח לבריטניקה מתוך מגמה, שעובדים אלה יעסקו בפיתוח מוצרים שעד להסכמים היו נחלתה של מטח ולאחריהם הם נחלתם המשותפת של מטח ובריטניקה. מצאתי כי אין בכבילה כדי לפגוע פגיעה משמעותית בתחרות:

לאחר ביצוע ההסכמים, יעסקו בריטניקה ומטח בתחומים משיקים זה לזה. קודם להסכמים פעלו בריטניקה ומטח בתחומי פעילות מופרדים וממילא לא היה קיים חשש מובנה כי יהיה לאחד תמריץ לשדל את עובדיו של האחר. כיוון שבעקבות ההסכמים נוצרים תחומי פעילות של מטח ובריטניקה שהם משיקים, ובמסגרת זו אף עוברים עובדים של מטח לעבוד עבור בריטניקה, קם חששם של הצדדים משידול עובדיהם על ידי הצד האחר להסדר. לאור כך בבסיס ההתחייבות לאי שידול עובדים ניצב הרצון הלגיטימי בנסיבות העניין לשמור על ערך הנכס הנמכר ועל פעילות החברה.

לאור חשיבותם של העובדים בפעילות שנסמכת על ידע ופיתוח, התחייבות מעין זו מעניקה לרוכש בטחון, כי הפעילות שנרכשה לא תאבד משוויה לאחר ביצוע העסקה ובמהלך העבודה המשותפת. זאת מהטעם שחלק מהנכס הנרכש גלום במאגר העובדים המתמחים.

בשים לב למשך ההתחייבות לאי-העסקה שנקבע לשישה חדשים בלבד, הגעתי למסקנה כי אין בכבילות המתוארות בסעיף זה כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות וכי הן מוצדקות ונחוצות בנסיבות העניין למימוש עקרו של ההסכם.

3.2 תניית לקוח מועדף (MFN)

בעסקאות הנוגעות לחלק מן המוצרים שהידע והזכויות בהן עוברים לידי בריטניקה, מקבלת מטח זכות לקבלת רשיון בלתי ייחודי בשוק המיועד לבתי הספר למוצרים העתידיים שבריטניקה תפתח ב-56 החודשים שלאחר מועד חתימת ההסכם; והכל בתנאים הטובים ביותר המוענקים לגורמים שלישיים בעסקאות דומות. חריג להטבה זו יחול כאשר מדובר בגורם שלישי הפונה לשוק לראשונה, דהיינו מתחרה חדש - אז רשאית בריטניקה להעניק לו תנאים מיטיבים אף מאלה של מטח.

המוצרים העתידיים האמורים הם המוצרים שבריטניקה תפתח על בסיס מוצרי מטח שנמכרו לה, כל גרסא חדשה או עדכון למוצרים אלו, וכן כל מוצר שבריטניקה תחל בפיתוחו במהלך 56 החודשים שלאחר חתימת ההסכם.

תנייה מסוג זה, אשר מקובל לכוותה Most Favored Nation בהשאלה מהמשפט הבינלאומי, או תניית הלקוח המועדף (Most Favored Customer) בספרות ההגבלים העסקיים, מבטיחה כי מטח תוכל לרכוש מוצרים בתנאים השווים לתנאים שיקבלו מתחרותיה לפרק זמן מוגבל.

סעיפי לקוח מועדף נבחנים בדין האמריקאי¹ תחת כלל של סבירות (rule of reason), ואינם נחשבים להסדרים האסורים per se (כל עוד אין הם מפחיתים תחרות, למשל כמסווה למנגנון אכיפה של קרטל). הדין האמריקאי הכיר כי בנסיבות מיוחדות יש בהסדר כזה להביא לפגיעה בתחרות, למשל ע"י העלאת עלויות המתחרה ויצירת מצע נוח לתיאום אופקי המגיע כדי הסדר כובל.²

גם בדין האירופאי הוכר כי קיימות נסיבות בהן סעיפים כאלו עשויים לגרום לפגיעה תחרותית,³ אך הם אינם נשללים מעיקרם אלא נבחנים בהתאם לנסיבות העניין.

המוצרים (תוכן וטכנולוגיה) הנכללים בכבילה זו הם המוצרים שקבוצת בריטניקה תפתח בעתיד על בסיס המוצרים והידע שנמכרו לה על ידי מטח ולכן לא ניתן לאמוד את טיבם או היקפם. בשלב זה אין לדעת מה תוכל, אם בכלל, בריטניקה לפתח מהמוצרים קיימים ומה תוכל לפתח על בסיס הידע שהועבר לה. ודאי שבשלב זה לא ידוע מה יהא מחירם של המוצרים המפותחים בשוק. עם זאת ביקשו הצדדים להעניק לעצמם ודאות לגבי מוצרי מטח שיעברו לידי בריטניקה. על-כן קבעו הצדדים מנגנון תמחור יחסי (MFN), המתקיים לתקופה קצובה - 56 החודשים שלאחר חתימת ההסכם. בנסיבות העניין שבפני ובין היתר לנוכח הרצון של מטח לחדול באופן הדרגתי מחלק

¹ Blue Cross & Blue Shield United of Win v. Marshfield Clinic 65 F.3d 1406 (7th cir 1995) ובנוסף U.S. v. Delta Dental of Rhode Island 1997-2 Trade Cases P 71,860.

² Jonathan B. Baker Vertical Restraints With Horizontal Consequences: Competitive Effects of Most Favored Customer Clauses Antitrust Law Journal Vol. 64 p.517

³ Commission Decision of 14 December 1982 relating to a proceeding under Article 85 of the EEC Treaty (IV/26.629-Rolled zinc products and zinc alloys) OJ No L 362 p. 40, 1982/12/23 82/886 /EEC

מעסקיה שאינם נוגעים לאופיה ויעדיה הציבוריים, לא מצאתי שיש בהסדר זה הפחתה ממשית של התחרות.

עוד יודגש בהקשר זה כי לכבילה זו סייג חשוב – היא אינה חלה על התנאים שיקבל מתחרה חדש בשוק בעת החדירה לשוק. מכאן ש"שחקן" חדש שיחולל תחרות בתחום יוכל לקבל תנאים טובים יותר משל מט"ח, ואין בכוחם של תנאי ההסכם כדי למנוע זאת.

בנסיבות אלה מצאתי שכבילה זו לא נועדה ואף לא תוביל להפחתה של ממש של התחרות.

3.3 זכויות מסחור והפצה בלעדיות

מטח מעניקה לבריטניקה רשיון בלעדי לשלוש שנים למסחר ולהפיץ את מוצרי מטח בשפות שאינן עברית וערבית בכל רחבי העולם, כולל בישראל. פעילות זו מכוונת בעיקרה להמרת מוצרי מטח על ידי בריטניקה מעברית לשפות זרות והפצתם ברחבי העולם כחלק מפעילות בריטניקה העולמית. ככל שיש באמור כבילה כלשהי היא נובעת מהבלעדיות הניתנת לבריטניקה ובלעדיות זו באה – כך התרשמתי – על מנת שבריטניקה תשקיע בפיתוח המוצרים ובהסבתם לשפות זרות.

אם בריטניקה אכן תמיר את מוצרי התוכן של מטח לשפות זרות ותחליט להפיצם בישראל יתווספו הם לשוק הישראלי (למערכת החינוך ולצרכנים פרטיים). במקרה זה יהנה השוק הישראלי מהגברת התחרות לאור קיומו של מתחרה נוסף, בתכנים שאינם בעברית ושאינם מצויים כיום לשרות הצרכן בשפות זרות.

בנוסף לזכויות כאמור שניתנו למשך שלוש השנים תקבל בריטניקה זכות להצעה ראשונה במוצרים דומים שיפותחו על ידי מטח ב- 4-5 השנים הבאות וזכות סירוב ראשונה במוצרים שיפותחו 6-15 שנים שלאחר מכן. זכויות אלה, זכות הסרוב הראשונה וזכות ההצעה הראשונה, נמנות על זכויות הקדימה אשר נדונו בעבר הן על ידי הממונה על הגבלים עסקיים⁴ והן על ידי בית הדין להגבלים עסקיים.⁵ באותן נסיבות נקבע, כי יש בזכויות אלה להוות הסדר כובל הזקוק לפטור. כך למשל זכויות אלו עשויות להעניק לצדדים להסכם תמריצים לעסוק זה עם זה בלעדית ולחסום בפני צדדים שלישיים גישה למוצרים הנדונים.

בנקודת הזמן הזו קשה להעריך את השפעות כבילה זו שתוקפה מגיע ל 15 שנים. התקופה לגביה התבקש הפטור היא תקופה ארוכה למדי וראוי שכבילה זו תובא לעיון מחדש לאחר פרק זמן סביר שיהיה בו די להקנות לצדדים אופק עסקי ממשי. לפיכך, קצבתי את תוקף הפטור למשך חמש שנים בלבד, וכל תניה שמעבר לתקופה זו תובא להיתר במועדה ותיבחן על-פי המצב בשוק באותה עת.

⁴ ראו החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988: אי מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין רשות הנמלים והרכבות ל"דגון" בתי ממגורות לישראל בע"מ. הגבלים עסקיים 3015095.

⁵ ראו ערר 1/97 איסכור שרותי פלדה בע"מ ואח' נגד הממונה על ההגבלים העסקיים ואח' הגבלים עסקיים 3002667.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה לחמש שנים מיום חתימתו.

הפטור מותנה בתנאי שכל העברה של הבלעדיות הניתנת ביחס למוצרי מטח לאדם אחר – תהא טעונה אישור הממונה בנפרד.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

ד"ר שלום
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ג אייר תשס"ג

25 מאי 2003

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים
החלטות

התיעצות טלפונית: מועד ההתיעצות: 30.4.03

בקשת מיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית בבקשה כלהלן:

מספר תיק	הצדדים למיזוג	כלכלן
5323	CITIGROUP VENTURE CAPITAL EQUITY PARTNERS L.P ONTARIO TEACHERS PENSION PLAN BOARD WORLDSPAN L.P	רוני

החלטה:

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג כאמור בחוות הדעת הכלכלית

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות הפטור וטיוטא של החלטת הממונה בבקשות כלהלן:

מס' תיק	הצדדים	בטיפול	הנכס / השירות
5269	קרטש מערכות אינפורמציה בע"מ חברות שיווק תמרוקי יוקרה בישראל המשתתפות בדו"ח	רויטל	דו"ח ריכוז מכירות מותגים ונתח שוק של חברות תמרוקי היוקרה המשתתפות בדו"ח
5001	בריטניקה קום אינק מלינגו בע"מ בריטניקה מערכות ידע בע"מ המרכז לטכנולוגיה חינוכית	יואב	הסכמי הפצה בלעדיים ואי תחרות

החלטות:

חברי הועדה ממליצים לאשר את שתי בקשות הפטור הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטא של החלטת הממונה.

118

חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 בקשת פטור מאישור הסדר כובל¹

בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 ("החוק"), מוגשת בזו בקשה לפטור מאישור בית הדין, להסדרים כובלים שפרטיהם כדלקמן:

1. הצדדים להסדרים המבקשים את הפטור:

א. שם: בריטניקה. קום אינק
חברה זרה
(להלן: "בריטניקה העולמית")

מלינגו בע"מ
ח.פ. 51-305966-7
(להלן: "מלינגו")

בריטניקה מערכות ידע בע"מ
ח.פ. 51-305961-8
(להלן: "מערכות ידע")

מען: רח' תוצרת הארץ 16, תל-אביב.

מען למסירת מסמכים: עו"ד דוד נ. שמרון
א.ש. שמרון, י. מלכו, פרסקי ושות' משרד עורכי-דין
רח' הארבעה 21, תל אביב, 64739
טל': 03-6853685, פקס': 03-6853853.

ב. שם: המרכז לטכנולוגיה חינוכית
ח.פ. 51-055770-5
(להלן: "מטח").

מען: רח' קלאוזנר 16, תל אביב.

מען למסירת מסמכים: עו"ד תמר בן-דוד
י. רווה ושות', משרד עורכי-דין
רח' אוסישקין 26, ירושלים, 92426
טל': 02-5635232-5, פקס': 02-5617101

3. צורת ההסדרים:

הסכמים בכתב.

¹ כפי שנמסר כבר לממונה, בעקבות החלטת הממונה בעניין מיזוג החברות בריטניקה ערוצי למידה - בזק, מיום 16 בספטמבר 2001, התבטלו ההסכמים שנחתמו בין מטח לבריטניקה ערוצי למידה בע"מ, דהיינו הסכם הספרייה הדיגיטלית - ישראל והסכם התיכון והטכנולוגיה - ישראל (להלן: "הסכמי ערוצי למידה").
אין בהגשת הבקשה כדי לגרוע מטענות המבקשות, כפי שבאות לידי ביטוי, בין היתר, במכתבה של בריטניקה ערוצי למידה מיום 1.8.2001 ומיום 9.9.2001, לענין תחולת הוראת סעיף 8(3) לחוק והוראות פטור אחרות על ההסדרים המפורטים בבקשה ו/או על חלק מהם.

7

4. תיאור המסמכים הקובעים את ההסדרים ואלה הנוגעים לו²:

- 4.1 **"הסכם הרכישה"** מיום 3.2.2001 (Purchase Agreement). הסכם זה נחתם בין בריטניקה העולמית לבין מטח, והוא היתווה את עיקרי העסקה בכל הנוגע לרכישת הפעילות העסקית של מטח ע"י בריטניקה העולמית, עבור קבוצת חברות נכדות שלה בישראל (להלן: "קבוצת בריטניקה")³. הסכם זה היתווה בין היתר את ההוראות הנוגעות לתשלום התמורה, לבטחויות, למעבר העובדים ממטח לקבוצת בריטניקה, להתחשבויות במועד ההעברה, למצגים של הצדדים ולהוראות כלליות המקובלות בכגון דא.
- הסכם הרכישה קובע (סעיף 2) שבתמורה להתחייבות בריטניקה העולמית לתשלום התמורה על-פי הסכם הרכישה, תחתום מטח על סדרה של הסכמים שכונן "הסכמי העברת הנכסים" (Asset Transfer Agreements), אשר יעגנו למעשה את העברת העסק לחברות הקולטות מקבוצת בריטניקה, כל אחת בתחומה ולפי מבנה החברות שגובש לצורך זה. בהתאם לכך נחתמו, בסופו של דבר, הסכמי העברת הנכסים, לפי המפורט להלן.
- 4.2 **"הסכם התוכן והטכנולוגיה העולמי"** (CET Content and Technology Agreement) (Worldwide)) נחתם ביום 6.5.2001 בין מטח לבין בריטניקה העולמית, וטיפל במכירת הזכויות ופעילות המסחר האלקטרונית ו"המוחשית" כאחד, של תכנים וטכנולוגיות של מטח - לעולם.
- 4.3 **"הסכם NLP"** (Natural Language Processing) נחתם ביום 8.5.2001 בין מטח לבין מלינגו והסדיר את מכירת פעילות המילונאות והמנועים המורפולוגיים של קבוצת רב מילים.
- 4.4 **"הסכם ברקת"** נחתם ביום 8.5.2001 בין מטח לבין מערכות ידע והסדיר את מכירת פעילות מטח בתחום מערכות ידע, ובפרט הטכנולוגיה והפלטפורמות שפיתחו מטח ללימוד מרחוק, ומערכת ההתקשרויות הנוגעת לכך.

5. הנכס או השירות נושא ההסדר :

- 5.1 **הסכם הרכישה**
כח אדם - עובדי מטח וקבוצת בריטניקה.
- 5.2 **הסכם התוכן והטכנולוגיה - עולמי**
5.2.1 מסחר התכנים והטכנולוגיות של מטח בשפות זרות (למעט עברית או ערבית) בעולם - קיימים ועתידיים.
5.2.2 מוניטין.
- 5.3 **הסכם NLP**
5.3.1 מוצרי חטיבת "רב מילים".
5.3.2 מוניטין.
- 5.4 **הסכם ברקת**
5.4.1 מוצרי חטיבת "ברקת".
5.4.2 מוניטין.

² עותקים מההסכמים הנוכחים להלן צורפו למכתב ב"כ בריטניקה מיום 1.8.2001.

³ לתיאור נרחב יותר של הרקע לעסקה בין מטח לבין קבוצת בריטניקה ומכלול ההסכמים הכלולים בה, מפנות המבקשות למכתבם הנ"ל של ב"כ בריטניקה, מיום 1.8.2001.

6. מהות הכבילה ופרטים עליה⁴:

6.1 הסכם הרכישה

א. הכבילה בהסכם הרכישה

סעיף 3.12 להסכם זה קובע כי הצדדים (מטח וקבוצת בריטניקה), באופן הדדי, ימנעו משידול עובדים (לרבות מי שבאופן פורמלי פועל כקבלן עצמאי או בדרך אחרת) לעבור לעבוד אצל הצד שכנגד. כמו כן, קיים איסור העסקה על ידי הצד שכנגד, של כל עובד במשך 6 חודשים מיום חתימת ההסכם או מיום סיום עבודתו אצל הצד האחר לפי המאוחר ביניהם.

יודגש, כי בסעיף זה נקבע מפורשות כי הסעיף (על כבילותיו) יהיה בתוקף רק בהינתן אישור הממונה, לכבילות שבו.

ב. תקופת ההסדר הכובל

אי שידול עובדים – ללא הגבלת זמן.

איסור העסקה – 6 חודשים מיום חתימת ההסכם או תום עבודתו אצל אחד הצדדים, לפי המאוחר ביניהם.

תוקף הסעיף - ללא הגבלת זמן.

ג. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור ביה"ד בהסכם הרכישה

הסכם הרכישה כלל בתוכו מעבר עובדים ממטח לקבוצת בריטניקה, מעבר עובדים זה הינו חלק מהעסקאות אותו רכשה קבוצת בריטניקה. מיותר לציין כי בעסק המבוסס על טכנולוגיה, להון האנושי תפקיד חשוב ומרכזי ביותר. לכן, בעיסקה מעין זו, חיוני ולגיטימי היה להבטיח כי מטח לא יוכל לרוקן מתוכן את מכירת העסק ע"י העסקה מחודשת של עובדים חיוניים.

מאידך, מטח חשש כי מעבר של חלק מעובדיו לעבודה בחברות מן השוק הפרטי, מעבר שטמן בחובו אפשרות לקבלת הטבות חמורות שאין אפשרות לקבלן בגוף מלכ"רי (הכוונה בעיקר לקבלת אופציות לרכישת מניות), תגרור סחף של עובדים מובילים ממטח לקבוצת בריטניקה (מעבר לאלה שעברו כתוצאה ממכירת העסק), באופן שיגרום נזק של ממש להמשך פעילותו החשובה של מטח. לאור זאת, התחייבו הצדדים שלא לשדל את עובדי הצד שכנגד. ההתחייבות שלא להעסיק עובד שעזב את הצד האחר, משך ששה חודשים מיום עזיבתו, הינה התחייבות משלימה להתחייבות שלא לשדל עובדים, ונועדה למנוע את עקיפת ההתחייבות להמנע משידול, ע"י הצגת המעבר כיוזמת העובד.

יודגש, כי אין בהסדר זה כדי למנוע תחרות בענף כלשהו ואין בו, כמובן, כדי למנוע מעבר של עובדים לצדדים שלישיים מתחרים.

יתירה מזאת – תקופת צינון של שישה חודשים הינה תקופה סבירה וכפועל יוצא, אין בהסדר כדי לפגוע באופן ממשי בחופש העיסוק של עובדי מי מהצדדים או בצדדים עצמם, אלא רק לחזק את הגבול בין העסק הנמכר (על עובדיו) לאותם עסקים שנותרו במטח.

6.2 הסכם התוכן והטכנולוגיה – העולמי

א. מהות ההסכם ותחולתו

הסכם זה עוסק במסחור ו/או הפצת המוצרים, התכנים והטכנולוגיה של מטח שנרכשו על ידי בריטניקה העולמית, על מנת למסחרם ולהפיצם בעולם.

היקף תחולתו של ההסכם הינו כדלקמן:

⁴ תיאור הכבילות בבקשה זו מהווה תימצות בלבד של ההוראות הקבועות בהסכמים הרלבנטיים ואין בו משום תיאור מלא של כל פרטי ההסכמים.

מסחור ו/או הפצה בשפות זרות, דהיינו בכל שפה שאינה עברית או ערבית - ניתן לבצע בעולם כולו (כולל ישראל).

מסחור ו/או הפצה בעברית⁵ וערבית – ניתן לבצע בעולם כולו למעט ישראל.

יודגש, כי ההסכם אינו חל על מסחור בעברית או בערבית בישראל.⁶

לאור זאת, הרלוונטיות של הסכם זה לישראל היא במידה רבה תיאורטית ועשויה לחול רק בקשר עם מוצרים בשפות זרות (דהיינו למעט עברית וערבית) אשר ישווקו בעתיד בישראל, זאת כפעל יוצא מזכויות המסחור העולמיות שהוקנו על-פיו לבריטניקה העולמית והכוללות פורמלית גם את ישראל. יחד עם זאת, ראוי לציין כי עיקר מטרתו של ההסכם הינה במסחור והפצת המוצרים והתכנים של מטח בעולם באנגלית ובשפות זרות מובילות אחרות, על כן הרלוונטיות של הסכם זה לישראל תהיה אם בכלל שולית ביותר. הכבילות שלהן מפורטות למען הסר ספק בלבד.

להלן פירוט הכבילות

- (I) סעיפים 2.1-2.2 להסכם, מקנים לבריטניקה העולמית רשיון בלעדי למסחור ו/או להפיץ (לפי סוג המוצר) את התכנים הקיימים (כהגדרתם בסעיף 1.2.10 להסכם) של מטח, הספרים של מטח, וכן מוצרים שיפותחו בתקופה של שלוש שנים שלאחר ההסכם.
- (II) סעיף 2.3 להסכם, מקנה לבריטניקה העולמית זכות הצעה ראשונה לקבלת רשיון בלעדי למסחור ו/או להפיץ (לפי סוג המוצר) תכנים (כהגדרתם בסעיף 1.2.23 להסכם) של מטח שיפותחו ע"י מטח במהלך 4-5 שנים שלאחר הסכם, בתנאי ההסכם.
- (III) סעיף 2.4 להסכם, מקנה לבריטניקה העולמית זכות סרוב ראשונה לקבלת רשיון בלעדי למסחור ו/או להפיץ (לפי סוג המוצר) תכנים (כהגדרתם בסעיף 1.2.23 להסכם) של מטח שיפותחו ע"י מטח במהלך 6-15 שנים שלאחר הסכם, בתנאי הסכם זה או בתנאי צד שלישי (תלוי אם מטח מעוניין למסחרם או לא).
- (VI) סעיף 2.6 להסכם, אוסר על מטח לעשות פעולות הפוגעות בפעילות המועברת לבריטניקה העולמית לפי הסכם זה. כמו גם איסור על מטח לבצע הסבות שונות של תכנים לאינטרנט למעט תכנים בעברית וערבית שאינם מתנגשים עם תנאי ההסכם.
- (V) סעיף 3.1 להסכם, מקנה לבריטניקה העולמית רשיון חינוס בלעדי לשימוש עצמי, בפיתוחים טכנולוגיים קיימים של מטח (בכפוף למגבלות).
- (IV) סעיף 11.3 להסכם, אוסר על מטח לתת, ללא הסכמת בריטניקה העולמית, זכויות לצדדים שלישיים ב Brand (כהגדרתו בסעיף 11.2) שהועבר לבריטניקה העולמית, באופן שיפגע באינטרסים המסחריים של בריטניקה העולמית.

ב. תקופת ההסדרים הכובלים

הסדרי הבלעדיות במוצרים והתכנים שבריטניקה העולמית מקבלת ותקבל בחמש השנים הראשונות שלאחר ההסכם הינם ללא הגבלה בזמן. בתקופה בה מוקנת לבריטניקה העולמית זכות סירוב ראשונה (6-15 שנים לאחר ההסכם), משך הזמן של הסדרי הבלעדיות, תלוי בתנאים שייקבעו בהצעת צד ג', ככל שתוצג כזו. משכי הזמן לקיומן של זכות ההצעה הראשונה וזכות הסרוב הראשונה, הינם לפי התקופות הרלוונטיות לכל זכות (זכות הצעה ראשונה – שנתיים, דהיינו שנה רביעית וחמישית שלאחר ההסכם. זכות סירוב ראשונה – 10 שנים, החל מהשנה השישית ועד השנה ה 15 לאחר ההסכם).

⁵ בעקבות ביטול הסכמי ערוצי למידה, הוסכם בין הצדדים כי הזכויות למסחר תכני מטח בעולם (למעט בישראל) בשפה העברית, יועברו לבריטניקה. קום (במקום לערוצי למידה).

⁶ מסחור המוצרים, התכנים והטכנולוגיה של מטח בעברית (בעולם כולו) ובערבית (בישראל) נדון בהסכמי ערוצי למידה ואינם רלוונטים עוד לאור בטלותם.

יחד עם זאת יש לזכור כי למוצרים נשוא ההסכם אורך חיים קצר שנמשך לכל היותר שנים בודדות, וזאת לאור השינויים המהירים הן בפלטפורמות ובטכנולוגיות, הן בחומרה והן בתכנים עצמם.

ג. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור ביה"ד

כאמור, הסכם זה נוגע לישראל רק באופן שולי וכתוצאה מכך שישראל כלולה בזכויות השיווק העולמיות שהוקנו לבריטניקה. קום לגבי מוצרים בשפות זרות (למעט עברית וערבית). לפיכך, השפעתו בישראל הינה אפסית (כיום אין כל מוצר של מטח בשפה זרה אשר ממוסחר ו/או מופץ בישראל ע"י בריטניקה העולמית), ועל כן ההסכם אינו מעורר חשש כלשהו לפגיעה בתחרות בישראל. מניתוח היקף תחולתו של ההסכם כאמור לעיל, עולה, כי תיתכן אפשרות תיאורטית לפיה יופץ בישראל מוצר בשפה זרה (למעט ערבית), שהוסב ותורגם ממוצר של מטח בשפה העברית על ידי בריטניקה העולמית. ואולם עיקר עניינו של הסכם זה ושל בריטניקה העולמית הוא במסחור והפצה של מוצרי מטח לעולם הרחב, תעיד על כך העובדה, כי על אף יכולתה של מטח בעבר ויכולתה כיום של בריטניקה העולמית, להפיץ לומדות בשפות זרות בישראל כפי שהדבר נעשה בחו"ל, הדבר לא נעשה, ולו מהסיבה שאין לכך דרישה משמעותית בשוק הלומדות והתוכן בישראל, הדברים נכונים כיום ואין כל סיבה לסבור שלא יהיו נכונים גם בעתיד.

6.3 הסכם NLP

א. מהות ההסכם ותחולתו

הסכם זה עוסק במכירת פעילות המילונאות והמנועים המורפולוגים של קבוצת רב מילים מידי מטח למלינגו. יצוין כי בשונה מהסכם התוכן והטכנולוגיה – העולמי, בהסכם זה אין המדובר במתן רשיון הפצה ו/או מסחור לידי מלינגו, כי אם ברכישת והעברת מלוא הקניין הרוחני של חטיבת "רב מילים" על כל מוצריה (להלן: "המוצרים") לידי מלינגו. במסגרת הסכם זה נקבע כי מלינגו תעניק לידי מטח רשיון שימוש שאינו בלעדי במוצרים, לשוק הבית ספרי.

עוד יצוין, כי המבקשות סוברות כי הכבילות שלהלן אינן מהוות הסדר כובל כמשמעותו בחוק וכי אין בהן כל פגיעה ממשית בתחרות, והעלתן על הכתב בבקשה זו הינה למען הזהירות בלבד.

להלן פירוט הכבילות

- (I) סעיף 2.6 להסכם, אוסר על מטח להקנות זכויות לצדדים שלישיים במילון רב-מילים, למעט המהדורות המודפסות.
- (II) סעיף 6.2.2 להסכם, מקנה רשיון לא בלעדי למטח, בתנאי MFN (מסויג) להשתמש במוצרים העתידיים (כהגדרתם בסעיף 1.2.15 להסכם) בשוק הבית ספרי בלבד.
- (III) סעיפים 6.4-6.8 להסכם, כוללים איסורים שונים המגבילים את הרשיונות שניתנו למטח לפי סעיף 6.2 כך שלא יפריעו לפעילות המסחרית שרכשה מלינגו.

ב. תקופת ההסדרים הכובלים

הסדרי ה-MFN במוצרים העתידיים הינם לתקופה של 56 חודשים מיום חתימת ההסכם.

יתר הכבילות בהסכם הינן ללא הגבלה בזמן.

ג. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור ביה"ד

כאמור לעיל, בהסכם זה אין המדובר במתן רשיון הפצה ו/או מסחור לידי מלינגו, כי אם במכירה מלאה של מוצרי חטיבת "רב מילים" של מטח לידי מלינגו (למעט המילון המודפס). על כן מטבעו של ההסכם (כמו גם לאור סעיפים 2)3 ו 8)3 (לחוק) ניתן וראוי למנוע ממטח להקנות זכויות לצדדים שלישיים במוצרים שהועברו לידי מלינגו, זאת למעט המהדורה המודפסות של מילון "רב מילים" שנשארה בידי מטח.

במסגרת ההסכם, לאחר שמוצרי חטיבת "רב מילים" הועברו לידי מלינגו, ועל מנת לאפשר למטח להמשיך ולפעול בשוק הבית ספרי הקנתה מלינגו למטח רשיון שימוש לא בלעדי למוצרים לשוק הבית ספרי. במסגרת רשיון זה נקבעו מספר איסורים שונים על מטח, זאת על מנת לוודא כי השימוש שיעשה מטח ברשיון שניתן בידיה יהיה בשוק הבית ספרי בלבד ולא יפריע לפעילות המסחרית שרכשה מלינגו לשוק הביתי, בו לא ניתן למטח רשיון. איסורים אלו כמו גם צמצום הרשיון לשוק הבית ספרי בלבד, אינם מהווים הסדר כובל זאת לאור סעיף 2)3 (לחוק), המוציא מכלל הסדר כובל כל הסדר שכבילותיו נוגעות לזכות השימוש בזכות יוצרים, זאת כפי שנעשה במקרה דנן.

באשר לתנאי ה-MFN שהוקנו למטח ברשיון, הרי שהללו ניתנו למטח לתקופה של 56 חודשים לאחר חתימת ההסכם, עבור המוצרים העתידיים שיפותחו על ידי מלינגו בתקופה זו. השפעתם של תנאים אלו על התחרות בשוק הבית ספרי הינה שולית אם לא אפסית, ואין בהם כל פגיעה בתחרות.

6.4 **הסכם ברקת**

א. מהות ההסכם ותחולתו

הסכם זה עוסק ברכישת והעברת מלוא הקנין הרוחני של פעילות מטח בתחום מערכות ידע, ובפרט הטכנולוגיה והפלטפורמות שפיתח מטח ללימוד מרחוק, ומערכת ההתקשרויות הנוגעת לכך, לידי מערכות ידע. הסכם זה כמו גם הסכם NLP הינו הסכם מכירה של המוצרים שפותחו בתחום מערכות הידע במטח הכולל בתוכו גם רשיון שימוש שאינו בלעדי למטח, במוצרים שנמכרו למערכות ידע לשוק הבית ספרי.

עוד יצוין, כי המבקשות סוברות כי הכבילות שלהלן אינן מהוות הסדר כובל כמשמעותו בחוק וכי אין בהן כל פגיעה ממשית בתחרות, והעלתן על הכתב בבקשה זו הינה בבחינת למען הזהירות בלבד.

להלן פירוט הכבילות

- (I) סעיף 6.4 להסכם, מקנה רשיון לא בלעדי למטח, בתנאי MFN להשתמש במוצרים שהחלה בפיתוחם לפני העברה למערכות ידע בשוק הבית ספרי בלבד.
- (II) סעיפים 6.5-6.10 להסכם, כוללים איסורים שונים המגבילים את הרשיונות שניתנו למטח לפי סעיף 6.4 כך שלא יפריעו לפעילות המסחרית שרכשה למערכות ידע.

ב. תקופת ההסדרים הכובלים

הסדרי ה-MFN במוצרים העתידיים הינם לתקופה של 56 חודשים מיום חתימת ההסכם.

יתר הכבילות בהסכם הינן ללא הגבלה בזמן.

ג. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור ביה"ד

במסגרת ההסכם, לאחר שמוצרי מטח בתחום "מערכות ידע" הועברו לידי מערכות ידע, ועל מנת לאפשר למטח להמשיך ולפעול בשוק הבית ספרי הקנתה מערכות ידע למטח רשיון שימוש לא בלעדי למוצרים לשוק הבית ספרי. במסגרת רשיון זה נקבעו מספר איסורים שונים על מטח, זאת על מנת לוודא כי השימוש שיעשה מטח ברשיון שניתן בידיה יהיה בשוק הבית ספרי בלבד ולא יפריע לפעילות המסחרית שרכשה מערכות ידע לשוק הביתי, בו לא ניתן למטח רשיון. איסורים אלו כמו גם צמצום הרשיון לשוק הבית ספרי בלבד, אינם מהווים הסדר כובל, זאת גם לאור סעיף 3(2) לחוק, המוציא מכלל הסדר כובל כל הסדר שכבילותו נוגעת לזכות השימוש בזכות יוצרים, זאת כפי שנעשה במקרה דנן.

באשר לתנאי ה-MFN שהוקנו למטח ברשיון, הרי שהללו ניתנו למטח לתקופה של 56 חודשים לאחר חתימת ההסכם, עבור המוצרים העתידיים שיפותחו על ידי מערכות ידע בתקופה זו. השפעתם של תנאים אלו על התחרות בשוק הבית ספרי הינה שולית אם לא אפסית, ואין בהם כל פגיעה בתחרות.

1